

[Meta Ditzel.]

ikke at tale om børnebiblioteker kontra skolebiblioteker, som jeg er helt sikker på vi også må få en alvorlig drøftelse af.

Vi fra mit parti går med til positiv udvalgsbehandling, og vi håber, at den nye lov vil betyde en fortsat interesse og en øget forståelse for betydningen af at leve op til, hvad UNESCO-manifestet af 1972 om folkebiblioteker siger om folkebiblioteket og samfundet. Jeg vil gerne slutte med at citere fra dette manifest:

„Folkebiblioteket bør indtage en aktiv og positiv holdning, arbejde for at bibringe samfundet forståelse for værdien af dets tilbud og anspore til, at de anvendes. Det bør gå i samarbejde med pædagogiske, sociale og kulturelle institutioner, herunder skoler, med grupper for voksenundervisning og fritidsbeskæftigelse samt personer og grupper, der arbejder med udbredelse af kunst og kultur.“

Lembourn (KF):

Som det er erkendt fra mange sider, er det umuligt at gennemføre dette uhyre omfattende lovforslag på 2 uger. Der er masser af detailproblemer i det, og der er mange ting, der skal belyses, og det kræver et overordentlig grundigt udvalgsarbejde, før vi kan tage endelig stilling til lovforslaget.

Der er imidlertid et enkelt, man kan godt sige teknisk problem, som opstår, hvis der gennemføres en sådan lov, inden folketings-samlingen slutter. Efterhånden som man går over til at afskaffe refusionssystemet, kommer bestemmelsen i den nugældende lovs § 18 jo i klemme. Biblioteksafgiften beregnes som en procentsats i forhold til rådighedssummen, altså statstilskuddet, og efterhånden som man går over til bloktilskud, kan det simpelt hen ikke teknisk beregnes mere. Hvis vi må erkende, at vi ikke kan gennemføre dette forslag til det tidspunkt, som var tænkt, nemlig 1. april 1974, så vil jeg anbefale ministeren i stedet for § 18 at stille et forslag om ændring af den gældende lov, således at vi kan få det til at fungere,

for ellers kan vi simpelt hen ikke beregne biblioteksafgiften.

Nu er det jo sådan ifølge forretningsordenen, at man ikke skal diskutere detaljer i et lovforslag ved første behandling, og det skal jeg så afstå fra og i stedet holde mig til nogle principielle kulturpolitiske betragtninger. For vi er kommet derhen, at biblioteks-væsenet spiller en helt afgørende rolle for dansk litteratur. Det er den post i vores kulturpolitik, som er størst — nu er de jo alle små, men den er faktisk en betydelig størrelse. Den danske bog i dag er i en krise, og vi kan ikke tage stilling til biblioteksvæsenet uden samtidig at tage stilling til kulturpolitikken som sådan.

Vi er kommet i den, man må vel nok sige ret fantastiske situation, at det, som det offentlige — stat og kommune — betaler for udlånet, det gratis udlån af bøger, ca. 1/2 mia kr. eller måske 600 mill. kr., svarer til hele omsætningen i den danske bogbranche. Det er det samme beløb, som skal finansiere de forlag, som udgiver bøgerne, og de boghandlere, som skal sælge bøgerne, de trykkerier, som skal trykke dem — og så er der en meget lille gruppe, som spiller en lille rolle økonomisk set, forfatterne, som skal skrive dem.

Vi er kommet dertil nu, at i de sidste 7 år har antallet af solgte bøger været stagnerende — i et samfund, som har en velstandsstigning og en befolkningsstigning. I 1973 gik antallet af udgivne titler ned med 5 pct., og jeg tror, man må regne med, at nedgangen bliver betydelig større i 1974 med de stærkt stigende priser, der vil komme på bøger. En overgang troede man, at bogklub-salget ville klare situationen, men det gør det ikke; også salget i bogklubberne er standset; det er steget med 0,1 pct. i 1973 og er sandsynligvis også nu for nedadgående.

For en 20-30 år siden var der et halvt hundrede forlag i Danmark, hvor man kunne få udgivet skønlitterære bøger — i dag er der en 4-5, og hver måned nedlægges der en boglade. Jeg skal springe forfatternes